

Osavuosisikatsaus

tammikuu – syyskuu 2013

Kysyntä heikkeni

ETTEPLAN OYJ OSAVUOSIKATSAUS

30.10.2013 klo 14:00

ETTEPLAN Q3: KYSYNTÄ HEIKKENI

Katsauskausi heinä-syyskuu 2013

- Konsernin liikevaihto laski 4,8 % ja oli 27,5 (7-9/2012: 28,9) miljoonaa euroa.
- Käyttökate (EBITDA) laski 14,0 % ja oli 2,2 (2,5) miljoonaa euroa.
- Liikevoitto (EBIT) laski 19,0 % ja oli 1,5 (1,9) miljoonaa euroa. Liikevoittoon sisältyy Tedopres-yritysjärjestelyyn liittyvä positiivinen kertaluonteinen 0,8 miljoonan euron erä ja 0,3 miljoonaa euroa kertaluonteisia kuluja.
- Katsauskauden voitto oli 0,9 (1,0) miljoonaa euroa.
- Liiketoiminnan rahavirta laski ja oli -1,5 (-1,2) miljoonaa euroa.
- Osakekohtainen tulos oli 0,05 (0,05) euroa.
- Ingman Group Oy Ab:n omistusosuus Etteplanin äänimäärästä ja osakkeista nousi 16.8.2013 tehdyillä osakekaupoilla 30,52 prosenttiin. Ingman Groupin omistus- ja ääniosuus nousi pakollisen ostotarjouksen toteutuskauppojen jälkeen 66,85 prosenttiin 14.10.2013.
- Etteplan täsmentää arviotaan näkymistä.

Katsauskausi tammi-syyskuu 2013

- Konsernin liikevaihto laski 3,3 % ja oli 96,2 (1-9/2012: 99,5) miljoonaa euroa.
- Käyttökate (EBITDA) laski 15,6 % ja oli 7,3 (8,6) miljoonaa euroa.
- Liikevoitto (EBIT) laski 23,5 % ja oli 5,2 (6,8) miljoonaa euroa.
- Katsauskauden voitto oli 3,5 (4,4) miljoonaa euroa.
- Liiketoiminnan rahavirta laski ja oli -2,4 (2,8) miljoonaa euroa.
- Osakekohtainen tulos oli 0,18 (0,23) euroa.

Näkymät 2013

Markkinanäkymät

Etteplanin asiakkaiden tilauskantojen kehitys vaikuttaa nopeasti Etteplanin liikevaihdon kehittymiseen. Etteplanin keskeisten asiakkaiden tilauskannat olivat katsauskauden lopulla keskimäärin vertailukautta 2012 alhaisemmalla tasolla. Ennakoimme, että teknisten suunnittelupalvelujen kysyntätilanne pysyy heikentyneellä tasolla loppuvuoden ajan.

Taloudellinen ohjeistus

Odotamme koko vuoden 2013 liikevaihdon olevan lähes vuoden 2012 tasolla ja liikevoiton olevan alle seitsemän (7) miljoonaa euroa.

Aiempi arvio näkymistä 2013

Edellinen arvio näkymistä 2013 julkaistiin 1.10.2013.

Markkinanäkymät

Etteplanin asiakkaiden tilauskantojen kehitys vaikuttaa nopeasti Etteplanin liikevaihdon kehittymiseen. Etteplanin keskeisten asiakkaiden tilauskannat olivat katsauskauden lopulla keskimäärin vertailukautta 2012 alhaisemmalla tasolla. Ennakoimme, että teknisten suunnittelupalvelujen kysyntätilanne jatkuu haastavana.

Taloudellinen ohjeistus

Odotamme koko vuoden 2013 liikevaihdon olevan vuoden 2012 tasolla ja liikevoiton olevan noin seitsemän (7) miljoonaa euroa.

Avainlukuja

(1 000 EUR)	7-9/2013	7-9/2012	1-9/2013	1-9/2012	1-12/2012
Liikevaihto	27 510	28 909	96 209	99 536	134 479
Käyttökate (EBITDA)	2 170 (7,9 %)	2 524 (8,7 %)	7 260 (7,5 %)	8 602 (8,6 %)	11 154 (8,3 %)
Liikevoitto (EBIT)	1 515 (5,5 %)	1 871 (6,5 %)	5 226 (5,4 %)	6 833 (6,9 %)	8 715 (6,5 %)
Laimentamaton osakekohtainen tulos, EUR	0,05	0,05	0,18	0,23	0,29
Omavaraisuusaste, %	34,6	31,4	34,6	31,4	32,4
Liiketoiminnan rahavirta	-1 468	-1 205	-2 406	2 793	11 339
ROCE, %	12,9	15,9	15,2	20,8	20,4
Henkilöstö kauden lopussa	1 721	1 773	1 721	1 773	1 776

Etteplan Oyj:n toimitusjohtaja Juha Näkki osavuosikatsauksen yhteydessä:

”Markkinatilanne jatkui vaikeana vuoden kolmannella neljänneksellä. Kesän jälkeen suuri osa avainasiakkaistamme julkaisi tulosvaroituksen ja kysyntätilanne heikentyi asiakkaiden käynnistäessä uusia säästötoimenpiteitä.

Suomessa, Ruotsissa ja Hollannissa sopeutimme toimintaamme vastaamaan markkinatilannetta. Suomessa lomautusten määrä kasvoi korkeimmalle tasolle vuoden 2009 jälkeen. Hollannin tuloskehityksen jäädessä odotuksistamme sopeutimme Tedopres yritysjärjestelyyn liittyvän lisäkauppahinnan vastamaan tämänhetkistä tasoa. Tällä oli kertaluonteinen positiivinen vaikutus tulokseemme.

Kiinassa suunnittelupalvelumarkkinoiden myönteinen kehitys jatkui ja Kiinan markkinoille tehtyjen tunti-en määrä kehittyi positiivisesti. Vuoden kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana tuntimäärä kasvoi yli 50 prosenttia vuoteen 2012 verrattuna ja saimme kolmannella vuosineljänneksellä ensimmäisiä merkittäviä projekteja, joissa olemme myyneet eurooppalaista huippuosaamista Kiinan markkinoille.

Jatkoimme investointeja palveluratkaisujen kehittämiseen ja päivitimme visiomme korostaaksemme palveluratkaisujen merkitystä liiketoiminnallemme. Uusi visiomme on: Our customers get the best service solutions anywhere at any time.

Teknisen tuoteinformaation alueella useat asiakkaat ottivat käyttöön uusia palveluratkaisujamme. Tämän lisäksi tarjouskantamme laajoista ulkoistushankkeista teknisen tuoteinformaation alueella parani kolmannella vuosineljänneksellä. Merkittävän markkinapotentiaalini vuoksi lisäsimme katsauskaudella tuotekehityspanostuksia teknisen tuoteinformaation ratkaisuihin ja uskomme tuotekehitysinvestointien luovan pohjaa liiketoiminnan kasvulle vuoden 2014 aikana.

Katsauskauden aikana toteutetun pakollisen ostotarjousprosessin seurauksena Etteplanin omistusrakenne muuttui merkittävästi. Uuden enemmistöomistajan tuella jatkamme strategiamme toteuttamista. Uskon vahvan markkina-asemamme ja palveluratkaisujemme kääntävän liikevaihtomme ja liikevoittonne takaisin kasvuun markkinatilanteen parantuessa.”

Laatimisperiaatteet

Osavuositarkastus on laadittu IAS 34 Osavuositarkastukset -standardin ja konsernin vuosittain päätöksessä 2012 esitettyjen laatimis- ja laskentaperiaatteiden mukaan, mutta sen laadinnassa ei ole noudatettu kaikkia IAS 34 Osavuositarkastukset -standardin vaatimuksia.

Tämä osavuositarkastus sisältää tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, joiden lopputulos voi poiketa tehdyistä arvioista ja oletuksista. Arviot pohjautuvat johdon parhaaseen näkemykseen osavuositarkastusajankohdalla.

KATSAUS HEINÄ-SYYSKUU 2013

Liiketoimintakatsaus heinä-syyskuu 2013

Toimintaympäristö

Useimpien Etteplanin keskeisten asiakkaiden tilauskannat laskivat katsauskaudella. Teknisten suunnittelupalveluiden kysyntä oli merkittävästi vertailukautta alhaisemmalla tasolla.

Suomen ja Ruotsin vientiteollisuuksien kehitys kääntyi kesän jälkeen ennakoitua jyrkempään laskuun. Tämä vaikutti kone- ja laitesuunnittelun suunnittelupalveluiden kysyntään, joka heikkeni odotettua enemmän. Suomen vienti laski elokuussa tullin ennakoarvion mukaan 11 prosenttia. Ruotsin vientiteollisuus pieneni 11 prosenttia (Statistics Sweden). Ruotsissa kone- ja laitesuunnittelun kysyntä heikkeni, mutta oli Suomen kysyntää paremmalla tasolla.

Alankomaissa teknisten tuoteinformaation palveluiden kysyntätilanne jatkui haastavana. Kiinassa tekniset suunnittelupalvelumarkkinat kehittyivät edelleen positiivisesti. Teknisten suunnittelumarkkinoiden positiivisesta kehityksestä olivat osoituksena muun muassa teollisten yritysten aloittamat suunnittelupalveluiden ulkoistusneuvottelut.

Kaivosteollisuuden laitevalmistajien teknisten suunnittelupalvelujen hyvä kysyntä heikkeni katsauskaudella. Nosto- ja siirtolaittevalmistajien teknisten suunnittelupalveluiden kysyntä kehittyi epäyhtenäisesti ollen keskimäärin vertailukauden tasolla. Energian- ja voimansiirtoteollisuuden teknisten suunnittelupalveluiden kysyntä heikkeni hieman. Metsäteollisuuden laitevalmistajien teknisten suunnittelupalveluiden kysyntä oli edelleen keskimäärin alhaisella tasolla. Ilmailu- ja puolustusvälineiteollisuuden laitevalmistajien teknisten suunnittelupalveluiden kysyntä heikkeni Suomessa ja parani jonkin verran Ruotsissa vertailukauteen nähden. Ajoneuvo- ja kuljetusteollisuuden teknisten suunnittelupalveluiden kysyntä parani vertailukaudesta. Erikoisosaamista vaativissa testaus- ja analyysipalveluissa kysyntä säilyi edelleen hyvällä tasolla.

Uusia investointihankkeita käynnistyi edelleen hitaasti. Venäjän investointihankkeiden tarjoustoiminta jatkui vilkkaana ja joitakin uusia hankkeita käynnistyi katsauskaudella.

Liiketoimintakatsaus

Myynti avainasiakkaille pieneni katsauskaudella 8,0 prosenttia vertailukaudesta (7-9/2012). Merkittävin syy pienenemiseen oli se, että suurten konepajayhtiöiden osuus Etteplanin avainasiakasportfoliosta on merkittävä. Avainasiakkuuksista vapautuneita resursseja siirrettiin muihin asiakkuuksiin, jolloin koko yhtiön liikevaihdon lasku jäi avainasiakkuuksien laskua matalammaksi.

Managed Services -palveluiden osuus liikevaihdosta oli katsauskaudella yli neljänneksen.

Kiinan markkinoille myytyjen työtuntien määrä kasvoi katsauskaudella vertailukauteen verrattuna yli 60 prosenttia. Kiinaan myytyjen työtuntien määrä ylitti ensimmäisen kerran offshoring-osuuden, jossa työtä tehdään Kiinasta alihankintana Pohjoismaihin.

Kiinassa käynnistyi useita uusia toimeksiantoja, joissa tilaaja on paikallinen yhtiö. Uusiin asiakkuuksiin kuuluu muun muassa kiinalainen moottorivalmistaja Wärtsilä Yuchai Engine Co. Ltd (WYEC), joka tilasi Etteplanilta moottoritestausyksikön suunnittelun uuteen tehtaaseensa Zhuhai Cityssä Guangdongin maakunnassa. WYEC on Wärtsilä Oyj:n ja Yuchai Marine Power Co., Ltd:n vuoden 2012 lopussa perustama yhteisyritys, joka valmistaa keskinopeita moottoreita meriteollisuuden asiakkaille. Tehtaan on tarkoitus aloittaa toimintansa vuonna 2014. Shanghaissa sijaitseva Alfa Laval Technologies Co., Ltd käynnisti katsauskaudella yhteistyön Etteplanin kanssa.

Katsauskaudella saatiin useita uusia tuotekehitystoimeksiantoja, joihin kuului muun muassa AW-Energy Oy:n tilaamaaaltoenergiaa hyödyntävän WaveRoller -teknologian testauslaitoksen suunnittelu. WaveRoller muuttaa rantavyöhykkeellä esiintyvän pohja-aallon sähköenergiaksi. Suomalainen AW-Energy on maailman johtavia yrityksiäaaltoenergian kehittämisessä.

Teknisen tuoteinformaation ratkaisumyynti eteni katsauskaudella suotuisasti. Tedopres-yritysoston mukana saatuihin tehokkaisiin sisällöntuotannon menetelmiin perustuvia sopimuksia solmittiin yli kymmenen uuden asiakkaan kanssa. Näistä esimerkkejä ovat Outotec Oyj ja Siemens AB.

Katsauskaudella päätettiin merkittävistä panostuksista teknisen tuoteinformaation tuotekehitykseen. Tuotekehityshankkeet keskittyvät asiakkaiden huolto- ja varaosaliiketoiminnan laadun ja kustannustehokkuuden parantamiseen yhdistämällä teknisen tuoteinformaation sisällöntuotanto ja tablettipohjaiset jakelujärjestelmät.

Teknisten suunnittelupalveluiden käyttöaste oli katsauskaudella tyydyttävällä tasolla. Käyttöastetta heikensivät vertailukautta alhaisempi teknisten suunnittelupalveluiden kysyntä ja käynnissä olevat yhteistoimintaneuvottelut. Henkilöstövähennykset toteutettiin pääosin lomautuksina. Lomautusten määrä kasvoi katsauskaudella voimakkaasti ja oli katsauskauden lopussa Suomessa noin 120.

Taloudellinen kehitys heinä-syyskuu 2013

Etteplanin heinä-syyskuun 2013 liikevaihto laski 4,8 prosenttia ja oli 27,5 (7-9/2012: 28,9) miljoonaa euroa. Orgaaninen kasvu oli -4,8 prosenttia. Liikevaihto pieneni teknisten suunnittelupalveluiden heikentyneen kysynnän vuoksi.

Liikevoitto oli 1,5 (7-9/2012: 1,9) miljoonaa euroa. Liikevoittoon sisältyy 0,3 miljoonaa euroa kertaluonteisia kuluja, jotka liittyvät Ingman Group Oy AB:n ostotarjoukseen sekä toimenpiteisiin, joilla liiketoimintaa sopeutetaan vallitsevaan heikentyneeseen markkinatilanteeseen. Tedopres-yritysjärjestelyyn liittyvä lisäkauppahintavelka arvioitiin uudelleen ja täsmennettiin vastaamaan tämänhetkistä johdon arviota. Tämän erän kertaluonteinen positiivinen vaikutus tulokseen oli 0,8 miljoonaa euroa. Liikevoiton lasku aiheutui liikevaihdon pienenemisestä. Lisäksi tulokseen vaikutti suunnittelukapasiteetin käyttöasteen vertailukautta 2012 alhaisempi taso.

Liiketoiminnan rahavirta oli -1,5 (7-9/2012: -1,2) miljoonaa euroa. Rahavirran laskuun vaikutti vertailukautta 2012 pienempi liikevaihto ja pidempien maksuehtojen suurempi painoarvo kolmannen vuosineljänneksen toimeksiannoissa.

KATSAUS TAMMI-SYYSKUU 2013

Liiketoimintakatsaus tammi-syyskuu 2013

Toimintaympäristö

Katsauskautta tammi-syyskuu leimasi kone- ja laitesuunnittelussa heikkenevä kysyntätilanne erityisesti Suomessa. Vuoden 2013 käynnistyessä teknisten suunnittelupalveluiden kysyntä oli vuoden 2012 keskimääräistä kysyntää alemmalla tasolla. Vuoden jälkipuoliskolle 2013 ennakoitu kysynnän paraneminen ei toteutunut kolmannella vuosineljänneksellä. Ruotsissa kysyntätilanne oli koko katsauskauden ajan vuoteen 2012 verrattuna alentuneella tasolla, mutta paremmalla tasolla kuin Suomessa. Teknologiateollisuuden arvion mukaan alan liikevaihto Suomessa laskee tämän vuoden aikana jopa 10 prosenttia viimevuotisesta (Visio 3/2013: Pääekonomisti Jukka Palokangas, Teknologiateollisuus ry).

Kiinan offshoring-palveluiden kysyntä kasvoi katsauskaudella länsimaisten asiakkaiden hakiessa uusia kustannustehokkuutta lisääviä toimintatapoja. Kiinan paikalliset markkinat avautuivat vähitellen uuden lainsäädännön suosiessa suunnittelupalveluiden hankintaa. Kiinan palveluiden kysyntä vahvistui koko katsauskauden ajan tasaisesti. Kysyntä parani sekä paikallisesti Kiinan markkinoilla että offshoring-palveluissa.

Kaivosteollisuuden laitevalmistajien teknisten suunnittelupalveluiden kysynnän lasku jatkui koko katsauskauden ajan. Nosto- ja siirtolaitevalmistajien teknisten suunnittelupalveluiden kysyntä heikkeni hieman katsauskaudella, mutta säilyi keskimäärin hyvällä tasolla. Energian- ja voimansiirtoteollisuuden teknisten suunnittelupalveluiden kysyntä oli hyvällä tasolla alkuvuonna heikentyen toisella vuosineljänneksellä ja ollen kolmannella neljänneksellä edelleen alentuneella tasolla. Metsäteollisuuden laitevalmistajien teknisten suunnittelupalveluiden kysyntä oli alhaisella tasolla koko katsauskauden ajan. Ilmailu- ja puolustusvälineiteollisuuden laitevalmistajien teknisten suunnittelupalveluiden kysyntä kasvoi Ruotsissa. Ajoneuvo- ja kuljetusteollisuuden teknisten suunnittelupalveluiden kysyntä parani ja oli tyydyttävällä tasolla katsauskaudella. Erikoisosaamista vaativissa testaus- ja analyysipalveluissa kysyntä oli hyvällä tasolla koko katsauskauden.

Uusia investointihankkeita käynnistyi vuoden ensimmäisen yhdeksän kuukauden aikana hitaasti. Venäjän investointihankkeiden tarjoustoiminta oli vilkasta ja uusia hankkeita käynnistyi jonkin verran.

Suunnittelutoimialan sisäistä kilpailua kasvatti matalan kustannustason maiden suunnitteluyritysten toiminta Pohjoismaissa ja kireä markkinatilanne.

Liiketoimintakatsaus

Katsauskaudella myynti avainasiakkaille pieneni 4,0 prosenttia vertailukaudesta (1-9/2012). Avainasiakkuuksien pienenemiseen vaikutti suurten konepajayhtiöiden merkittävä osuus Etteplanin avainasiakasportfoliossa.

Etteplanin liiketoiminta supistui katsauskaudella asiakkaiden tilauskantojen ja saatujen tilausten ollessa vertailukautta alhaisemmalla tasolla. Palveluratkaisujen myynti korostui markkinaympäristössä, jossa asiakkaat haluavat määrätietoisesti löytää entistä kehittyneempiä ja edullisempia tapoja teknisen suunnittelun ja tuoteinformaation ratkaisuihin. Tämä näkyi katsauskaudella onnistuneessa uusasiakashankinnassa sekä myytyjen Managed Services -palveluiden määrässä. Teknisten tuoteinformaation palveluratkaisujen tarjoustoiminta oli vilkasta koko katsauskauden ajan. Kokonaisuutena teknisten tuoteinformaation palveluiden myynti käynnistyi katsauskaudella odotettua hitaammin. Kolmannella vuosineljänneksellä myynti eteni alkuvuotta paremmin ja merkittäviä uusia sopimuksia solmittiin.

Suomen liiketoimintaa rasittanut vaikea markkinaympäristö näkyi liikevaihdon ja liikevoiton supistumisena. Markkina-asema säilyi Suomessa vahvana. Ruotsissa henkilöstön vaihtuvuus rasitti liiketoimintaa koko katsauskauden ajan.

Kiinan toiminnot kehittyivät katsauskauden aikana myönteisesti: Etteplan sai useita uusia asiakkuuksia Kiinan markkinoilta ja Kiinaan tehtyjen työtuntien määrä kasvoi vertailukauteen verrattuna yli 50 prosenttia.

Etteplanin Venäjän suunnittelulupien ansiosta katsauskaudella saatiin useita investointiprojekteihin liittyviä toimeksiantoja, vaikka investointiaktiiviteetti oli kaiken kaikkiaan alhaisella tasolla.

Liikevaihto

Etteplanin liikevaihto laski 3,3 prosenttia ja oli 96,2 (1-9/2012: 99,5) miljoonaa euroa. Orgaaninen kasvu oli -4,5 prosenttia. Liikevaihdon laskuun vaikuttivat kone- ja metalliteollisuuden yritysten supistuneet tilauskannat ja uusien tilausten määrän lasku ja niistä seurannut teknisten suunnittelupalveluiden ja teknisten tuoteinformaation ratkaisujen kysynnän heikentyminen.

Etteplanin liiketoiminta sisältää kausivaihtelun. Kausivaihteluun vaikuttavat loma-ajat sekä asiakasyritysten tuotekehitys- ja investointiprojektien ajoittuminen pääosin alkuvuoteen ja syksyyn. Kolmannen vuosineljänneksen liikevaihto on tyyppillisesti muiden vuosineljännesten liikevaihtoa matalampi.

Tulos

Liikevoitto laski 23,5 prosenttia ja oli 5,2 (1-9/2012: 6,8) miljoonaa euroa. Liikevoittoon vaikutti negatiivisesti heikentynyt kysyntätilanne, pienentynyt liikevaihto ja suunnittelukapasiteetin alentunut käyttöaste.

Liiketoiminnan kulut laskivat 1,3 prosenttia liiketoiminnan supistumisen seurauksena. Liikevoittoprosentti pieneni edellisen vuoden vastaavaan jaksoon verrattuna ja oli 5,4 (6,9) prosenttia. Käyttökate (EBITDA) laski ja oli 7,3 (8,6) miljoonaa euroa. EBITDA laski liikevoittoa vähemmän Tedopres International B.V.:n yrityskauppaan liittyvien aineettomien hyödykkeiden poistojen vuoksi.

Rahoituskulujen määrä oli 0,7 (1-9/2012: 1,0) miljoonaa euroa.

Tuloslaskelman verot olivat 24,0 (1-9/2012: 26,1) prosenttia laskettuna tuloksesta ennen veroja. Verojen määrä oli 1,1 (1,6) miljoonaa euroa.

Katsauskauden voitto ennen veroja oli 4,7 (1-9/2012: 5,9) miljoonaa euroa. Osakekohtainen tulos oli 0,18 (0,23) euroa. Osakekohtainen oma pääoma oli 1,29 (1,23) euroa. Sitoutuneen pääoman tuotto (ROCE) ennen veroja oli 15,2 (20,8) prosenttia.

Katsauskauden voitto oli 3,5 (1-9/2012: 4,4) miljoonaa euroa.

Rahoitusasema ja liiketoiminnan rahavirta

Taseen loppusumma 30.9.2013 oli 74,6 (31.12.2012: 76,4) miljoonaa euroa. Liikearvo taseessa oli 39,7 (31.12.2012: 39,9) miljoonaa euroa. Liikearvon lasku aiheutuu valuuttakurssien muutoksista.

Konsernin rahavarat olivat 1,1 (31.12.2012: 5,4) miljoonaa euroa. Konsernin rahoitusvelat olivat katsauskauden lopussa 23,3 (31.12.2012: 20,9) miljoonaa euroa. Lyhytaikaisten käyttämättömien luottoliittien määrä oli 6,4 (31.12.2012: 12,3) miljoonaa euroa.

Omavaraisuusaste nousi vuoden 2012 lopusta ja oli 34,6 (31.12.2012: 32,4) prosenttia. Omavaraisuusaste oli vertailukautta korkeampi (30.9.2012: 31,4). Liiketoiminnan rahavirta oli -2,4 (1-9/2012: 2,8) miljoonaa euroa. Rahavirtaan vaikutti kausivaihtelu. Lisäksi rahavirtaan vaikutti se, että pitkien maksuaikojen toimeksiantoja oli vertailukautta enemmän. Rahavirta investointien jälkeen oli -3,3 (1-9/2012: -2,4) miljoonaa euroa.

Investoinnit

Konsernin bruttoinvestoinnit katsauskaudella olivat 1,5 (1-9/2012: 8,8) miljoonaa euroa. Investoinnit koostuivat pääasiassa suunnitteluohjelmistojen lisenssimaksuista.

Henkilöstö

Konsernin palveluksessa oli katsauskauden aikana keskimäärin 1 736 (1-9/2012: 1 753) henkilöä ja katsauskauden lopussa 1 721 (30.9.2012: 1 773) henkilöä. Katsauskauden lopussa konsernin palveluksessa ulkomailla toimi 644 (30.9.2012: 682) henkilöä.

Avainhenkilöiden kannustinjärjestelmä

Etteplan Oyj:n hallitus päätti maaliskuussa 2011 uuden osakepohjaisen kannustinjärjestelmän perustamisesta konsernin avainhenkilöille. Järjestelmässä on kolme ansaintajaksoa, jotka ovat kalenterivuodet 2011, 2012 ja 2013. Hallitus päättää kullekin ansaintajaksole ansaintakriteerit ja niille asetettavat tavoitteet. Järjestelmästä maksettavat palkkiot kaikilta ansaintajakoilta 2011, 2012 ja 2013 vastaavat yhteensä enintään noin 810 000 Etteplan Oyj:n osakkeen arvoa (sisältäen myös rahana maksettavan osuuden).

Ansaintajaksolla 2011 järjestelmän kohderyhmään kuului 16 henkilöä. Ansaintajakson 2011 ansaintakriteerit olivat Etteplan-konsernin liikevoitto (EBIT) ja liikevaihto. Etteplan Oyj:n hallitus päätti 14.2.2012 pidetyssä kokouksessa, että ansaintajaksolta 2011 ei luovuteta omia osakkeita.

Etteplan Oyj:n hallitus päätti 14.2.2013 pidetyssä kokouksessa luovuttaa omia osakkeita varsinaisen yhtiökokouksen 30.3.2012 hallitukselle antaman valtuutuksen perusteella. Hallituksen päätöksen mukaisesti Etteplan Oyj luovutti 9 511 kappaletta yhtiön hallussa olevaa omaa osaketta avainhenkilöiden osakepohjaiseen kannustinjärjestelmään kuuluville 16 työntekijälle ansaintajakson 2012 palkkiona 30.4.2013. Lisäksi maksettiin rahana maksettava osuus, joka kattaa palkkiosta aiheutuvat verot ja veronluonteiset maksut. Ansaintajakson 2012 ansaintakriteeri oli Etteplan-konsernin liikevoitto (EBIT).

Ansaintajaksolla 2013 järjestelmän kohderyhmään kuuluu noin 17 henkilöä. Ansaintajakson 2013 ansaintakriteeri on Etteplan-konsernin liikevoitto (EBIT).

Varsinainen yhtiökokous

Etteplan Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin 27. maaliskuuta 2013 yhtiön toimitiloissa Vantaalla. Hallituksen jäseniksi valittiin uudelleen hallituksen nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti Tapio Hakakari, Heikki Hornborg, Robert Ingman, Pertti Nupponen, Satu Rautavalta ja Teuvo Rintamäki.

Yhtiökokous vahvisti tilikauden 2012 tilinpäätöksen ja myönsi vastuuvapauden hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle.

Yhtiön tilintarkastajaksi valittiin KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy, päävastuullisena tilintarkastajana KHT Mika Kaarisalo. Tilintarkastajan palkkio maksetaan yhtiön hyväksymän laskun mukaan.

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään omien osakkeiden hankkimisesta yhdessä tai useammassa erässä yhtiön vapaalla omalla pääomalla. Omia osakkeita voidaan hankkia enintään 2 000 000 kappaletta. Omien osakkeiden hankinta voi tapahtua muussa kuin osakkeenomistajien osakeomistuksen suhteessa eli hallituksella on mahdollisuus päättää myös suunnatusta omien osakkeiden hankinnasta.

Valtuutus sisältää oikeuden päättää yhtiön osakkeiden hankkimisesta kaikille osakkeenomistajille osoitetulla ostotarjouksella samoin ehdoin ja hallituksen päättämästä hinnasta tai julkisessa kaupankäynnissä osakkeiden hankintahetken markkinahintaan NASDAQ OMX Helsinki Oy:n järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä siten, että yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden yhteenlaskettu määrä on enintään kymmenen (10) prosenttia yhtiön kaikista osakkeista. Omien osakkeiden vähimmäishankintahinta on osakkeen alin julkisessa kaupankäynnissä noteerattu markkinahinta ja enimmäishankintahinta vastaavasti osakkeen korkein julkisessa kaupankäynnissä noteerattu markkinahinta valtuutuksen voimassaoloaikana.

Mikäli osakkeita hankitaan julkisessa kaupankäynnissä, osakkeet hankitaan muussa kuin osakkeenomistajien omistusten suhteessa. Tällöin omien osakkeiden hankintaan tulee olla yhtiön kannalta painava taloudellinen syy. Osakkeita voidaan hankkia käytettäväksi vastikkeena mahdollisissa yrityskaupoissa tai käytettäväksi muissa rakennejärjestelyissä. Osakkeita voidaan käyttää myös henkilöstön kannustinohjelmien toteuttamiseen. Hankitut osakkeet voidaan pitää yhtiöllä, mitätöidä tai luovuttaa edelleen.

Omien osakkeiden hankinta alentaa yhtiön vapaata omaa pääomaa.

Valtuutus on voimassa kahdeksantoista (18) kuukautta varsinaisen yhtiökokouksen päätöksestä alkaen 27.3.2013 ja päättyen 26.9.2014. Valtuutus korvaa aikaisemman vastaavan valtuutuksen.

Osinko

Varsinainen yhtiökokous 27.3.2013 päätti hallituksen ehdotuksen mukaisesti, että tilikaudelta 2012 jaetaan osinkona 0,15 euroa osaketta kohti ja jäljelle jäävät voittovarot jätetään vapaaseen omaan pääomaan. Yhtiökokouksen päättämä osinko maksettiin osakkaalle, joka täsmäytyspäivänä oli merkitty Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon. Osingonmaksun täsmäytyspäivä oli 3.4.2013. Osinko maksettiin 10.4.2013.

Osakkeet

Etteplanin osakkeet on listattu NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä Small cap -markkina-aryhmässä Teollisuustuotteet ja -palvelut -toimialaryhmässä tunnuksella ETT1V.

Yhtiön osakepääoma 30.9.2013 oli 5 000 000,00 euroa ja koko osakemäärä 20 179 414 kappaletta. Yhtiöllä on yksi osakesarja. Kaikilla osakkeilla on samanlainen oikeus osinkoon ja yhtiön varoihin.

Varsinainen yhtiökokous 24.3.2010 valtuutti hallituksen päättämään enintään 4 000 000 osakkeen antamisesta osakeannilla tai antamalla optio-oikeuksia tai muita osakkeisiin oikeuttavia osakeyhtiölain 10 luvun 1 §:n tarkoittamia erityisiä oikeuksia yhdessä tai useammassa erässä. Valtuutus sisältää oikeuden päättää antaa joko uusia osakkeita tai yhtiön hallussa olevia omia osakkeita. Valtuutus on voimassa viisi (5) vuotta yhtiökokouksen päätöksestä alkaen 24.3.2010 ja päättyen 24.3.2015. Valtuutus korvaa aikaisemman valtuutuksen. Hallitus ei ole käyttänyt valtuutustaan.

Yhtiön hallussa 30.9.2013 oli 461 791 kappaletta omia osakkeita, joka vastaa 2,29 prosenttia koko osakekannasta ja äänimäärästä (31.12.2012: 471 302). Yhtiö luovutti 9 511 kappaletta yhtiön hallussa olevaa omaa osaketta avainhenkilöiden osakepohjaiseen kannustinjärjestelmään kuuluville 16 työntekijälle ansaintajakson 2012 palkkiona 30.4.2013. Yhtiö ei ole hankkinut tammi-syyskuussa 2013 omia osakkeita.

Etteplan Oyj:n osakkeita vaihdettiin katsauskauden aikana 627 779 kappaletta yhteensä 2,0 miljoonan euron arvosta. Osakkeen alin kurssi oli 3,05 euroa, ylin kurssi 3,54 euroa, keskipurssi 3,22 euroa ja päätöskurssi 3,20 euroa. Osakekannan markkina-arvo 30.9.2013 oli 63,1 miljoonaa euroa.

Yhtiön hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja omistivat 30.9.2013 osakkeita 1 599 039 (31.12.2012: 1 596 320) kappaletta eli 7,92 prosenttia koko osakemäärästä.

Pakollinen julkinen ostotarjous Etteplanin osakkeista

Ingman Group Oy Ab:n ("Ingman Group") omistusosuus Etteplanin äänimäärästä ja osakkeista nousi 16.8.2013 tehdyillä osakekaupoilla 30,52 prosenttiin. Tämän seurauksena Ingman Groupille syntyi arvopaperimarkkinalain 11 luvun 19 §:n mukainen velvollisuus tehdä pakollinen ostotarjous Etteplanin loppuista osakkeista.

Ingman Group julkisti 19.8.2013 velvollisuutensa tehdä pakollinen ostotarjous Etteplan Oyj:n osakkeista ja ilmoitti, että pakollisessa ostotarjouksessa käteisvastike tulee olemaan 3,20 euroa jokaisesta Etteplanin osakkeesta, mikä vastaa korkeinta Ingman Groupin Etteplanin osakkeesta maksamaa hintaa tarjousvelvollisuuden syntymistä edeltävänä kuuden kuukauden ajanjaksona. Ingman Group julisti ostotarjousta koskevan tarjousasiakirjan 16.9.2013. Julkinen ostotarjous alkoi 18.9.2013 kello 09.30 ja päättyi 9.10.2013 kello 16.00 Suomen aikaa. Ostotarjous ei ollut ehdollinen tietyn omistusrajan saavuttamiselle.

Etteplan Oyj:n hallitus tiedotti 22.8.2013 arvioivansa saadun tarjouksen lisäksi myös yhtiön muita vaihtoehtoja osakkeenomistajien kannalta parhaaseen mahdolliseen lopputulokseen pääsemiseksi. Etteplanin hallitus tiedotti samalla nimittäneensä taloudelliseksi neuvonantajakseen Aventum Partners Oy:n. Etteplan Oyj:n hallitus julkisti 1.10.2013 hallituksen lausunnon Ingman Groupin pakollisesta julkisesta tarjouksesta. Osana hallituksen lausuntoa hallituksen puheenjohtaja Heikki Hornborg ilmoitti pitävänsä vahvaa ja sitoutunutta pääomistajaa Etteplanin tulevaisuuden kannalta tärkeänä ja aikovansa hyväksyä Ingman Groupin ostotarjouksen kaikkien omistamiensa osakkeiden osalta.

Ingman Group julkisti 14.10.2013 pakollisen ostotarjouksen lopullisen tuloksen. Ingman Groupin omistus- ja ääniosuus pakollisen ostotarjouksen toteutuskauppojen jälkeen nousi 66,85 prosenttiin.

Liputukset

Etteplan Oyj vastaanotti tammi-syyskuussa 2013 yhden liputusilmoituksen.

Ingman Group Oy Ab:n osuus Etteplan Oyj:n osakepääomasta ja äänimäärästä ylitti 16.8.2013 tehdyillä kaupoilla 30 prosentin tason.

Katsauskauden jälkeiset merkittävät tapahtumat

Taloudellisen ohjeistuksen täsmentäminen

Etteplan Oyj täsmensi 1.10.2013 yhtiön taloudellista ohjeistusta vuodelle 2013. Yhtiö säilytti arvion markkinanäkymistä vuoden 2013 toisen neljänneksen osavuositarkastuksessa 15.8.2013 annetun mukaisena ja täsmensi taloudellista ohjeistustaan. Uusi taloudellinen ohjeistus tarkensi aikaisemmin julkaistua ohjeistusta.

Liputukset

Etteplan Oyj vastaanotti lokakuun alussa seitsemän Ingman Group Oy Ab:n Etteplanin osakkeista tekemään julkiseen ostotarjoukseen liittyvää liputusilmoitusta.

Heikki Hornborg hyväksyi 1.10.2013 Ingman Group Oy Ab:n tekemän Etteplan Oyj:n osakkeita koskevan ostotarjouksen kaikkien omistamiensa osakkeiden osalta ja ilmoitti osuutensa osakkeiden kokonaismäärästä ja äänimäärästä laskevan ostotarjouksen toteutuessa 0 prosenttiin.

Tapani Mönkkönen hyväksyi 7.10.2013 Ingman Group Oy Ab:n tekemän Etteplan Oyj:n osakkeita koskevan ostotarjouksen kaikkien omistamiensa osakkeiden osalta ja ilmoitti osuutensa osakkeiden kokonaismäärästä ja äänimäärästä laskevan ostotarjouksen toteutuessa 0 prosenttiin.

Ingman Group Oy Ab ilmoitti, että 8.10.2013 yhtiön tietoon oli tullut, että pakollisen ostotarjouksen nojalla oli annettu hyväksyntöjä määrä, jonka seurauksena Ingman Group Oy Ab:n oli mahdollista toteutuskauppojen jälkeen saada Etteplanin osake- ja äänimäärästä 60,99 prosentin osuus.

Ingman Group Oy Ab ilmoitti, että 10.10.2013 yhtiön tietoon oli tullut, että pakollisen ostotarjouksen nojalla oli annettu hyväksyntöjä määrä, jonka seurauksena Ingman Group Oy Ab:n oli mahdollista toteutuskauppojen jälkeen saada Etteplanin osake- ja äänimäärästä 66,83 prosentin osuus.

Ingman Group Oy Ab ilmoitti 14.10.2013, että tehtyjen ostotarjouksen toteutuskauppojen jälkeen Ingman Group Oy Ab:n osuus Etteplanin osake- ja äänimäärästä ylitti kaksi kolmasosaa (2/3) Etteplanin osakkeiden ja äänten kokonaismäärästä. Ingman Group Oy Ab:n omistus- ja ääniosuus pakollisen ostotarjouksen toteutuskauppojen jälkeen nousi 66,85 prosenttiin.

Tapani Mönkkösen omistus- ja ääniosuus Etteplan Oyj:n osake- ja äänimäärästä laski 14.10.2013 pakollisen ostotarjouksen toteutuskauppojen jälkeen 0 prosenttiin.

Heikki Hornborgin omistus- ja ääniosuus Etteplan Oyj:n osake- ja äänimäärästä laski 14.10.2013 pakollisen ostotarjouksen toteutuskauppojen jälkeen 0 prosenttiin.

Ylimääräinen yhtiökokous

Etteplan Oyj julkisti 18.10.2013 kutsun ylimääräiseen yhtiökokoukseen, joka pidetään 18.11.2013 kello 13.00 alkaen yhtiön toimitiloissa Vantaalla, osoitteessa Ensimmäinen savu, 01510 Vantaa. Ylimääräisen yhtiökokouksen asialistalla on yhtiöjärjestyksen muuttaminen, hallituksen jäsenten sekä toisen tilintarkastajan valitseminen.

Liiketoiminnan riskit ja epävarmuustekijät

Etteplanin taloudellinen tulos on alttiina useille strategisille, toiminnallisille ja taloudellisille riskeille.

Etteplanin vuoden 2012 riskienhallintakatsaus on esitetty vuoden 2012 vuosikertomuksessa sivuilla 27-29.

Liiketoiminnan riskit ja epävarmuustekijät katsauskaudella

Yleisen taloudellisen kehityksen aiheuttama epävarmuus kasvoi vuoden 2013 kolmella ensimmäisellä neljänneksellä. Taloudellisen epävarmuuden lisääntyminen näkyi teknisten suunnittelu- ja tuoteinformaation palveluiden kysynnän heikkenemisenä.

Yhtiön liiketoiminta perustuu ammattitaitoiseen henkilöstöön. Osaavien ammattilaisten saatavuus on tärkeä tekijä kannattavan kasvun ja liiketoiminnan turvaamiseksi. Katsauskaudella ammattitaitoisen henkilöstön vaikeutunut saatavuus Ruotsissa oli kasvanut liiketoimintariski, joka toteutui ja rasitti liikevaihtoa ja liikevoittoa katsauskaudella.

Arvio lähiajan toiminnan riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Yleisen taloudellisen kehityksen aiheuttama epävarmuus on edelleen Etteplanin liiketoiminnan riski. Asiakkaiden liiketoiminnan mahdolliset muutokset ovat merkittävä riski Etteplanin liiketoiminnalle.

Yhtiön liiketoiminta perustuu ammattitaitoiseen henkilöstöön. Osaavien ammattilaisten saatavuus on tärkeä tekijä kannattavan kasvun ja liiketoiminnan turvaamiseksi. Yhtiö ennakoi riskin olevan Ruotsissa huomattavalla tasolla.

Liiketoiminnalliset riskit ovat merkittävällä tasolla loppuvuoden 2013 aikana.

Näkymät 2013

Markkinanäkymät

Etteplanin asiakkaiden tilauskantojen kehitys vaikuttaa nopeasti Etteplanin liikevaihdon kehittymiseen. Etteplanin keskeisten asiakkaiden tilauskannat olivat katsauskauden lopulla keskimäärin vertailukautta 2012 alhaisemmalla tasolla. Ennakoimme, että teknisten suunnittelupalvelujen kysyntätilanne pysyy heikentyneellä tasolla loppuvuoden ajan.

Taloudellinen ohjeistus

Odotamme koko vuoden 2013 liikevaihdon olevan lähes vuoden 2012 tasolla ja liikevoiton olevan alle seitsemän (7) miljoonaa euroa.

Hollolassa 30. lokakuuta 2013

Etteplan Oyj

Hallitus

Lisätietoja:

Juha Näkki, toimitusjohtaja, puh. 0400 606 372

LIITE:

Tilinpäätöslyhennelmä ja liitetiedot

Konsernin laaja tuloslaskelma

Konsernitase

Konsernin rahavirtalaskelma

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

Tilinpäätöslyhennelmän liitetiedot

Osavuositarkastusta koskevaa tilintarkastuskertomusta ei ole annettu.

Tiedotteet ja muu yritysinformaatio löytyvät Etteplanin internet-sivuilta osoitteesta www.etteplan.com.

KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA

(1 000 EUR)	7-9/2013	7-9/2012	1-9/2013	1-9/2012	1-12/2012
Liikevaihto	27 510	28 909	96 209	99 536	134 479
Liiketoiminnan muut tuotot	847	44	1 063	243	512
Materiaalit ja palvelut	-3 113	-2 398	-8 563	-7 885	-10 935
Henkilöstökulut	-19 671	-19 779	-67 048	-68 222	-92 696
Liiketoiminnan muut kulut	-3 402	-4 253	-14 401	-15 070	-20 207
Poistot	-655	-652	-2 034	-1 769	-2 439
Liikevoitto (EBIT)	1 515	1 871	5 226	6 833	8 715
Rahoitustuotot	-3	-2	192	136	180
Rahoituskulut	-255	-366	-709	-988	-1 226
Osuus osakkuusyhtiön tuloksesta	0	-104	-54	-35	-127
Voitto ennen veroja	1 257	1 399	4 655	5 946	7 542
Tuloverot	-376	-404	-1 117	-1 550	-1 957
Tilikauden voitto	881	996	3 538	4 395	5 585
Muut laajan tuloksen erät					
Ulkomaisen tytäryhtiön nettosijoituksen suojaus	-66	-273	41	-390	-279
Muuntoerot	391	1 047	-263	1 463	1 039
Käyvän arvon muutos myytävissä olevat sijoitukset	5	6	14	10	10
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen	330	779	-207	1 084	770
Tilikauden laaja tulos yhteensä	1 211	1 775	3 330	5 479	6 355
Tilikauden tuloksen jakautuminen					
Emoyhtiön omistajille	872	1 060	3 497	4 546	5 767
Määräysvallattomille omistajille	9	-64	41	-151	-182
	881	996	3 538	4 395	5 585
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen					
Emoyhtiön omistajille	1 193	1 834	3 288	5 631	6 533
Määräysvallattomille omistajille	19	-59	42	-152	-179
	1 211	1 775	3 330	5 479	6 355
Emoyhtiön osakkeenomistajille tilikauden tuloksesta laskettu osakekohtainen tulos					
Laimentamaton osakekohtainen tulos, EUR	0,05	0,05	0,18	0,23	0,29
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, EUR	0,05	0,05	0,18	0,23	0,29

KONSERNITASE

(1 000 EUR)	30.9.2013	30.9.2012	31.12.2012
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineelliset hyödykkeet	1 519	1 918	1 755
Liikearvo	39 706	40 168	39 930
Muut aineettomat hyödykkeet	6 198	6 401	6 546
Osuus osakkuusyhtiössä	0	296	83
Myytavissä olevat sijoitukset	623	605	604
Laskennalliset verosaamiset	22	134	13
Pitkäaikaiset varat yhteensä	48 068	49 522	48 931
Lyhytaikaiset varat			
Myyntisaamiset ja muut saamiset	25 375	25 033	22 035
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset	2	328	0
Rahavarat	1 122	1 019	5 402
Lyhytaikaiset varat yhteensä	26 499	26 380	27 438
VARAT YHTEENSÄ	74 567	75 902	76 369
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma	5 000	5 000	5 000
Ylikurssirahasto	6 701	6 701	6 701
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	2 614	2 584	2 584
Omat osakkeet	-1 912	-1 913	-1 936
Muuntoerot	444	979	661
Muut rahastot	111	151	151
Kertyneet voittovarot	8 937	6 123	6 123
Tilikauden voitto	3 497	4 546	5 767
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä	25 392	24 172	25 051
Määräysvallattomat omistajat	-331	-347	-373
Oma pääoma yhteensä	25 061	23 825	24 678
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	1 153	1 316	1 179
Rahoitusvelat	10 288	15 597	13 243
Muut pitkäaikaiset velat	2 421	2 998	3 224
Pitkäaikaiset velat yhteensä	13 862	19 910	17 646
Lyhytaikaiset velat			
Rahoitusvelat	12 977	9 078	7 665
Ostovelat ja muut velat	22 247	21 747	25 380
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	420	1 343	1 000
Lyhytaikaiset velat yhteensä	35 644	32 168	34 045
Velat yhteensä	49 506	52 077	51 691
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ	74 567	75 902	76 369

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

(1 000 EUR)	7-9/2013	7-9/2012	1-9/2013	1-9/2012	1-12/2012
Liiketoiminnan rahavirta					
Asiakkailta saadut maksut	29 752	28 759	94 580	101 616	139 835
Maksut liiketoiminnan kuluista	-30 738	-29 407	-94 553	-96 776	-125 858
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	-986	-648	27	4 840	13 977
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista					
	-187	-248	-570	-800	-1 044
Saadut korot liiketoiminnasta	11	10	21	58	79
Maksetut välittömät verot	-306	-319	-1 884	-1 304	-1 674
Liiketoiminnan rahavirta (A)	-1 468	-1 205	-2 406	2 793	11 339
Investointien rahavirta					
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-482	-436	-994	-895	-1 543
Tytäryhtiöhankinnat	0	0	0	-4 614	-4 615
Osakkuusyhtiömyynnit	0	0	100	0	229
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	2	0	7	20	23
Lainasaamisten vähennys	-3	4	13	275	299
Luovutustulot muista sijoituksista	0	13	0	13	13
Investointien rahavirta (B)	-483	-418	-875	-5 201	-5 593
Rahavirta investointien jälkeen (A+B)	-1 951	-1 624	-3 281	-2 409	5 745
Rahoituksen rahavirta					
Lyhytaikaisten lainojen nostot	1 913	1 556	4 772	3 095	756
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	-797	-821	-2 027	-1 716	-5 015
Pitkäaikaisten lainojen nostot	0	0	0	4 000	4 000
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	0	-447	0	-2 112	0
Rahoitusleasing-velkojen takaisinmaksu	-245	-265	-791	-764	-1 043
Maksetut osingot ja muu voitonjako	0	0	-2 956	-1 971	-1 971
Rahoituksen rahavirta (C)	870	23	-1 002	532	-3 273
Rahavarojen muutos (A+B+C) lisäys (+) / vähennys (-)	-1 081	-1 601	-4 282	-1 877	2 472
Rahavarat kauden alussa	2 264	2 717	5 402	3 023	3 023
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	-61	-99	2	-128	-93
Rahavarat kauden lopussa	1 122	1 019	1 122	1 019	5 402

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

Taulukon sarakkeiden selitteet:

- A) Osakepääoma
- B) Ylikurssirahasto
- C) Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto
- D) Muut rahastot
- E) Omat osakkeet
- F) Muuntoerot
- G) Kertyneet voittovarot
- H) Yhteensä
- I) Määräysvallattomat omistajat
- J) Oma pääoma yhteensä

(1 000 EUR)	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Oma pääoma										
1.1.2012	5 000	6 701	2 584	140	-1 958	-96	8 093	20 466	-195	20 271
Laaja tulos										
Tilikauden tulos	0	0	0	0	0	0	5 767	5 767	-182	5 585
Käyvän arvon muutos										
myytävissä olevat rahoitusvarat	0	0	0	10	0	0	0	10	0	10
Ulkomaisen tytäryhtiön nettosijoituksen suojaus	0	0	0	0	0	-279	0	-279	0	-279
Muuntoerot	0	0	0	0	0	1 036	0	1 036	3	1 039
Tilikauden laaja tulos yhteensä	0	0	0	10	0	756	5 767	6 534	-179	6 355
Liiketoimet omistajien kanssa										
Osingonjako	0	0	0	0	0	0	-1 971	-1 971	0	-1 971
Osakepalkkiot	0	0	0	0	22	0	0	22	0	22
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	0	0	0	0	22	0	-1 971	-1 948	0	-1 948
Oma pääoma 31.12.2012	5 000	6 701	2 584	150	-1 936	660	11 889	25 051	-374	24 678

(1 000 EUR)	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Oma pääoma										
1.1.2013	5 000	6 701	2 584	150	-1 936	660	11 889	25 051	-374	24 678
Laaja tulos										
Tilikauden tulos	0	0	0	0	0	0	3 497	3 497	41	3 538
Käyvän arvon muutos										
myytävissä olevat rahoitusvarat	0	0	0	14	0	0	0	14	0	14
Ulkomaisen tytäryhtiön nettosijoituksen suojaus	0	0	0	0	0	41	0	41	0	41
Muuntoerot	0	0	0	-7	0	-258	0	-265	1	-263
Tilikauden laaja tulos yhteensä	0	0	0	8	0	-216	3 497	3 288	42	3 330
Liiketoimet omistajien kanssa										
Osingonjako	0	0	0	0	0	0	-2 956	-2 956	0	-2 956
Siirrot erien välillä	0	0	0	-48	0	0	50	2	0	2
Osakepalkkiot	0	0	29	0	24	0	-46	7	0	7
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	0	0	29	-48	24	0	-2 953	-2 947	0	-2 947
Oma pääoma										
30.9.2013	5 000	6 701	2 614	110	-1 912	444	12 433	25 392	-332	25 061
(1 000 EUR)	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Oma pääoma										
1.1.2012	5 000	6 701	2 584	140	-1 958	-96	8 093	20 466	-195	20 271
Laaja tulos										
Tilikauden tulos	0	0	0	0	0	0	4 546	4 546	-151	4 395
Käyvän arvon muutos										
myytävissä olevat rahoitusvarat	0	0	0	10	0	0	0	10	0	10
Ulkomaisen tytäryhtiön nettosijoituksen suojaus	0	0	0	0	0	-390	0	-390	0	-390
Muuntoerot	0	0	0	0	0	1 464	0	1 464	-1	1 463
Tilikauden laaja tulos yhteensä	0	0	0	10	0	1 075	4 546	5 631	-152	5 479
Liiketoimet omistajien kanssa										
Osingonjako	0	0	0	0	0	0	-1 971	-1 971	0	-1 971
Osakepalkkiot	0	0	0	0	45	0	0	45	0	45
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	0	0	0	0	45	0	-1 971	-1 926	0	-1 926
Oma pääoma										
30.9.2012	5 000	6 701	2 584	150	-1 913	979	10 668	24 171	-347	23 824

TILINPÄÄTÖSLYHENNELMÄN LIITETIEDOT

Yleistä

Etteplan-konsernin emoyhtiö on Etteplan Oyj. Etteplan Oyj (yhtiö) on suomalainen, Suomen lakien mukaan perustettu julkinen osakeyhtiö. Yhtiön kotipaikka on Hollola.

Etteplan tuottaa teknisiä suunnittelupalveluita ja tuoteinformaation ratkaisuja maailman johtaville valmistavan teollisuuden yrityksille. Yhtiön palvelut parantavat asiakkaiden tuotteiden ja suunnitteluprosessien kilpailukykyä tuotteen koko elinkaaren ajan. Etteplanin innovatiivisen suunnittelukyvyyn tuloksia on nähtävissä lukuisissa teollisuuden ratkaisuisissa ja arjen tuotteissa.

Vuonna 2012 Etteplanin liikevaihto oli 134,5 miljoonaa euroa. Yhtiön palveluksessa on yli 1 700 asiantuntijaa Suomessa, Ruotsissa, Alankomaissa ja Kiinassa. Etteplan on listattu NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä tunnuksella ETT1V.

Etteplan Oyj:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 30.10.2013 tämän osavuositiedon julkistettavaksi.

Laatimisperiaatteet

Osavuositiedon laatiminen on laadittu IAS 34 Osavuositiedot -standardin ja konsernin vuosittain päätöksessä 2012 esitettyjen laatimis- ja laskentaperiaatteiden mukaan, mutta sen laskennassa ei ole noudatettu kaikkia IAS 34 Osavuositiedot -standardin vaatimuksia.

Osavuositiedon luvut esitetään tuhansina euroina. Kaikki taulukoiden luvut ovat pyöristettyjä, jonka vuoksi yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta.

Osavuositiedossa on noudatettu samoja laatimisperiaatteita kuin vuosittain päätöksessä 2012. Vuosittain päätös löytyy osoitteesta <http://www.etteplan.com/investors/annual-and-interim-reports/2013.aspx> ja laatimisperiaatteet vuosikertomuksen 2012 sivuilta 40-47. Tunnuslukujen laskentakaavat löytyvät tämän osavuositiedon lopusta.

Arvioiden käyttö

Tämä osavuositiedon sisältää tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, joiden lopputulos voi poiketa tehdyistä arvioista ja oletuksista. Arviot pohjautuvat johdon parhaaseen näkemykseen osavuositiedon saushetkellä.

Tuloverot

Konsernin tulolaskelmassa olevat tuloverot on laskettu käyttäen verokantaa, jota sovellettaisiin vuoden odotettuun kokonaistulokseen. Vuoden arvioitu keskimääräinen efektiivinen tuloverokanta on määritetty kunkin maan osalta erikseen. Tulolaskelman verot olivat 24,0 (1-9/2012: 26,1) prosenttia laskettuna tuloksesta ennen veroja.

Riskit

Etteplanin taloudellinen tulos on alttiina useille strategisille, toiminnallisille ja taloudellisille riskeille. Kuvaus riskeistä löytyy Etteplanin vuoden 2012 vuosikertomuksesta sivuilta 27-29. Yksityiskohtainen analyysi rahoitusriskeistä on Etteplanin vuoden 2012 vuosikertomuksessa sivulla 47-51.

TUNNUSLUVUT

(1 000 EUR)	1-9/2013	1-9/2012	1-12/2012	Muutos ed. vuodesta
Liikevaihto	96 209	99 536	134 479	-3,3 %
Käyttökate (EBITDA)	7 260	8 602	11 154	-15,6 %
EBITDA, %	7,5	8,6	8,3	
Liikevoitto (EBIT)	5 226	6 833	8 715	-23,5 %
EBIT, %	5,4	6,9	6,5	
Voitto ennen veroja	4 655	5 946	7 542	-21,7 %
Voitto ennen veroja, %	4,8	6,0	5,6	
Oman pääoman tuotto, %	19,0	26,6	24,8	
ROCE, %	15,2	20,8	20,4	
Omavaraisuusaste, %	34,6	31,4	32,4	
Korolliset bruttovelat	23 265	24 675	20 909	-5,7 %
Nettovelkaantumisaste, %	88,4	99,3	62,8	
Taseen loppusumma	74 567	75 902	76 369	-1,8 %
Bruttoinvestoinnit	1 453	8 825	9 508	-83,5 %
Liiketoiminnan rahavirta	-2 406	2 793	11 339	-186,2 %
Laimentamaton osakekohtainen tulos, EUR	0,18	0,23	0,29	-21,7 %
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, EUR	0,18	0,23	0,29	-21,7 %
Osakekohtainen oma pääoma, EUR	1,29	1,23	1,27	4,9 %
Henkilöstö keskimäärin	1 736	1 753	1 756	-1,0 %
Henkilöstö kauden lopussa	1 721	1 773	1 776	-2,9 %

LIKEVAIHTO JA LIIKEVOITTO (EBIT) NELJÄNNEKSITTÄIN

(1 000 EUR)	1-3/2013	4-6/2013	7-9/2013
Liikevaihto	34 459	34 240	27 510
Liikevoitto (EBIT)	1 758	1 954	1 515
EBIT, %	5,1	5,7	5,5

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Käyttökate (EBITDA)

Liikevoitto (EBIT) + Poistot

Oman pääoman tuotto prosentti (ROE)

$$\frac{(\text{tulos ennen veroja ja määräysvallattomien omistajien osuutta} - \text{verot}) \times 100}{(\text{oma pääoma} + \text{määräysvallattomien omistajien osuus}) \text{ keskiarvo}}$$

Sitoutuneen pääoman tuotto prosentti (ROCE), ennen veroja

$$\frac{(\text{tulos ennen veroja ja määräysvallattomien omistajien osuutta} + \text{korkokulut ja muut rahoituskulut}) \times 100}{(\text{taseen loppusumma} - \text{korottomat velat}) \text{ keskiarvo}}$$

Omavaraisuusaste (%)

$$\frac{(\text{oma pääoma} + \text{määräysvallattomien omistajien osuus}) \times 100}{\text{taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}}$$

Nettovelkaantumisaste (%)

$$\frac{(\text{korollinen vieras pääoma} - \text{rahat ja pankkisaamiset ja rahoitusarvopaperit}) \times 100}{\text{oma pääoma} + \text{määräysvallattomien omistajien osuus}}$$

Osakekohtainen tulos

$$\frac{(\text{tulos ennen veroja ja määräysvallattomien omistajien osuutta} - \text{verot} - \text{määräysvallattomien omistajien osuus})}{\text{osakkeiden osakeantioikaistu keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana}}$$

Osakekohtainen oma pääoma

$$\frac{\text{oma pääoma}}{\text{osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilinpäätöspäivänä}}$$